

Ενδυνάμωση των γυναικών μεταναστριών και προσφύγων μέσω της καταπολέμησης των πολλαπλών διακρίσεων

Η Ερευνητική Ομάδα **DAISSy** του **Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου** συντονίζει το έργο **WEMIN: Migrant Women Empowerment and Integration (Ενδυνάμωση και Ενσωμάτωση Μεταναστριών)**, το οποίο χρηματοδοτείται από το **Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (AMIF)**. Το εταιρικό σχήμα περιλαμβάνει φορείς από οκτώ κράτη-μέλη της Ε.Ε. (Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιρλανδία, Γερμανία και Σουηδία). Οι δράσεις του έργου περιλαμβάνουν εκπαιδεύσεις, συνεδρίες συμβουλευτικής, μάθηση μέσω εμπειριών και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, με στόχο την διευκόλυνση της ομαλής ενσωμάτωσης των γυναικών μεταναστριών και προσφύγων στις ευρωπαϊκές πόλεις όπου διαβιούν, ταυτόχρονα παρέχοντας ευκαιρίες για να τονωθούν ο διάλογος, οι διαπολιτισμικές σχέσεις και οι ανταλλαγές.

Ανάμεσα στα πρώτα αποτελέσματα του έργου **WEMIN** περιλαμβάνονται ο **«Οδηγός καλών πρακτικών ενσωμάτωσης γυναικών μεταναστριών και προσφύγων»** και ο **«Οδηγός για υπεύθυνους χάραξης πολιτικής»**, οι οποίοι παρουσιάστηκαν σε εκδήλωση που έλαβε χώρα στο Παράρτημα του ΕΑΠ στην Αθήνα, την Παρασκευή 9 Νοεμβρίου 2018. Αρχικά παρουσιάστηκαν οι δράσεις και τα πρώτα αποτελέσματα του έργου από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο **Δρ. Αχιλλέα Καμέα**, Καθηγητή ΕΑΠ και επικεφαλής της Ερευνητικής Ομάδας **DAISSy**, και την κύρια ερευνήτρια του έργου **Δρ. Ασπασία Θεοδοσίου**, Καθηγήτρια ΤΕΙ Ηπείρου και μέλος της **DAISSy**. Στη συνέχεια, ο **Δρ. Νίκος Σαρρής**, ερευνητής του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), παρουσίασε το Νομικό Πλαίσιο καταπολέμησης των διακρίσεων, καθώς το ζήτημα της καταπολέμησης των διακρίσεων περιλαμβάνεται στα θέματα ενδιαφέροντος του έργου **WEMIN**.

Όπως ανέφερε ο Δρ. Σαρρής, η καταπολέμηση των διακρίσεων αποτελεί βασικό αντικείμενο διεθνών οργανισμών και εθνικών κρατών. Ενδεικτικά, ο **Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)** με μια σειρά συμφώνων και συμβάσεων και το **Συμβούλιο της Ευρώπης** με μια σειρά επιτροπών αλλά και με τη νομολογία του **Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** έχουν συμβάλει αποφασιστικά στην καταπολέμηση των διακρίσεων και την τήρηση της αρχής της ισότητας. Η **Ευρωπαϊκή Ένωση** σε επίπεδο πρωτογενούς δικαίου με τα άρθρα 10 και 19 της ΣΛΕΕ που αναφέρονται σε ζητήματα διακρίσεων, μέσω του **Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων** που περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις για την ισότητα (άρθρο 20), την απαγόρευση διακρίσεων (αρ.21), την πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία (αρ.22), την ισότητα γυναικών και ανδρών (αρ.23), την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες (αρ.26), αλλά και μέσω του παράγωγου δικαίου με τις οδηγίες 2000/43/ΕΚ, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, και 2000/78/ΕΚ για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία, έχει θεσπίσει κανόνες που στοχεύουν αφενός στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, αναπηρίας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και αφετέρου στην προώθηση και την ενθάρρυνση της ίσης μεταχείρισης.

Στην **Ελλάδα** η ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στην εθνική έγινε αρχικά με τον νόμο 3304/2005 και μετέπειτα με τον Ν. 4443/2016. Βασικός στόχος του εθνικού νομοθέτη είναι η δημιουργία ενός ενιαίου, σαφούς και νομικά άρτιου πλαισίου εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις συστάσεις διεθνών οργανισμών. Η ανάθεση στον **Συνήγορο του Πολίτη** του συνόλου της αρμοδιότητας προώθησης και εποπτείας της αρχής της ίσης μεταχείρισης σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα αναμένεται να διευκολύνει την πρόσβαση θυμάτων διακρίσεων στον αρμόδιο ενιαίο φορέα, ανεξάρτητα από τον λόγο διάκρισης που συντρέχει στο πρόσωπό τους.

Είναι αξιοσημείωτο, ότι από την εφαρμογή της νομοθεσίας σε εθνικό επίπεδο μέσω των ετησίων εκθέσεων του **Συνηγόρου του Πολίτη** μπορεί να επισημανθεί ένας σταθερός αριθμός αναφορών- παραπόνων τα έτη 2014, 2015 και 2016 (216, 224 και 219 αντίστοιχα) καταγράφοντας κυρίως διακριτική μεταχείριση λόγω αναπηρίας και λόγω φυλετικής καταγωγής (Ρομά). Η στατιστική αποτύπωση των υποθέσεων που χειρίστηκε ο Συνήγορος του Πολίτη το έτος 2017 περιλαμβάνει για πρώτη φορά συνολικά τις αναφορές για όλους τους λόγους διάκρισης, συμπεριλαμβανομένης της διάκρισης λόγω φύλου. Παρατηρείται αύξηση του αριθμού αναφορών (538) με το 40% να καταγράφουν διακριτική μεταχείριση λόγω φύλου, 19% λόγω αναπηρίας και 12% λόγω οικογενειακής κατάστασης.

Σύμφωνα με την έρευνα του **Ευρωβαρόμετρου** για την Ελλάδα το 2015 ο κύριος τύπος διακρίσεων είναι λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, εθνικής καταγωγής και αναπηρίας, ενώ οι διακρίσεις στην αγορά εργασίας εμφανίζονται πολύ περισσότερες με κύριο λόγο διάκρισης να εμφανίζεται η ηλικία του υποψηφίου(άνω των 55 ετών) και ακολουθεί η αναπηρία και η φυσική εμφάνιση. Η πλειονότητα των θυμάτων διακρίσεων ή παρενόχλησης θα απευθύνονταν στην αστυνομία (32%) και ακολουθεί σε δικηγόρο(17%) ή στο Συνήγορο του Πολίτη (17%).

Τέλος σύμφωνα με έρευνα του ΕΚΚΕ που διεξήχθη το 2017, οι ερωτώμενοι ανέφεραν ότι γίνονται διακρίσεις συχνά και πολύ συχνά με βάση την εθνική προέλευση (76,5%), τον σεξουαλικό προσανατολισμό (70,5%) και την αναπηρία (58,1%). Σημαντικό εύρημα της έρευνας ήταν ότι το 75% των ερωτηθέντων δεν γνωρίζει τον νόμο για τις πολλαπλές διακρίσεις, το 83,7% δεν κατήγγειλε το περιστατικό πολλαπλής διάκρισης με την πλειονότητα αυτών (55%) να δηλώνει ότι δεν πίστευε ότι θα βρει το δίκιο του, ενώ από αυτούς που κατήγγειλαν το περιστατικό το 61,9% δηλώνει ότι δεν βρέθηκε λύση.

Ο Δρ. Σαρρής ολοκλήρωσε την ομιλία του αναφέροντας ότι, παρά τη σημαντική βελτίωση του θεσμικού πλαισίου, ο αριθμός υποθέσεων που προωθούνται από τα θύματα των διακρίσεων παραμένει μικρός. Είναι για το λόγο αυτό απαραίτητη η βελτίωση της δικαστικής προστασίας των θυμάτων των διακρίσεων και η άρση των θεσμικών, κοινωνικών και δομικών εμποδίων που αποκλείουν τα πρόσωπα αυτά από το δημόσιο χώρο, και ειδικότερα από την αγορά εργασίας. Επίκαιρη παραμένει η ανάγκη περαιτέρω ενημέρωσης των πολιτών όσον αφορά την παρεχόμενη προστασία από τον νόμο κατά των διακρίσεων για το σύνολο των λόγων διάκρισης.

Η ανωτέρω έρευνα διεξήχθη στο πλαίσιο του έργου «**Καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων στην Ελλάδα: Προώθηση της ισότητας μέσω της ενεργητικής συμμετοχής και της διαμόρφωσης πολιτικών**», το οποίο συντονίζεται από το **Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών** και στο οποίο συμμετέχουν η ερευνητική ομάδα DAISSy του ΕΑΠ, μαζί με το Πανεπιστήμιο της Σεβίλλης, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ) και την Περιφέρεια Κρήτης. Το έργο αυτό χρηματοδοτείται κατά 80% από το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «**Rights, Equality and Citizenship (REC)**» της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά 20% από ίδιους πόρους. Όλες οι ανωτέρω επισημάνσεις θα συμπεριληφθούν στα αποτελέσματα της διαβούλευσης για τον «Οδηγό για υπεύθυνους χάραξης πολιτικής». Παράλληλα, το αντικείμενο της καταπολέμησης των διακρίσεων περιλαμβάνεται στην εκπαίδευση των επωφελουμένων του έργου WEMIN (ως τμήμα της ενημέρωσης τους για τα δικαιώματά τους και τη διεκδίκηση αυτών), ενώ αποτελεί και άξονα ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού κατά τις μελλοντικές δράσεις ενημέρωσης. Επομένως, με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται συνολικά η κεφαλαιοποίηση των αποτελεσμάτων των δύο έργων και ενισχύεται η διάχυση και αξιοποίησή τους ως εργαλεία στα κέντρα σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων για συναφείς πολιτικές, δίνοντας προστιθέμενη αξία σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μπορείτε να ενημερώνεστε για τα αποτελέσματα του έργου **WEMIN** από την ιστοσελίδα www.wemin-project.eu

Υλικό για το έργο **Καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων στην Ελλάδα** βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα http://ekke.gr/ocd/?page_id=278#.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Ερευνητική Ομάδα DAISSy του ΕΑΠ (Υπεύθυνος Καθηγητής Αχιλλέας Καμέας / e-mail: info@daissy.eap.gr) ή να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ομάδας (<http://daissy.eap.gr>)